

VAS ÉS FÉMMUNKÁS

A ROMÁNIAI VAS-, FÉM- ÉS VEGYIPARI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSEGENK HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési ár: Egy évre 100 Lei
Félévre 50 Lei - Egyes szám 3 Lei

Megjelenik minden hó 1-én
XIV. évf. 1933 November hó 11. sz.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Bukarest, VI Strada Isvor 11

Küzdelem a felszabadulásért

A kapitalista társadalmi rend megingott. Recseg-ropog alapépitményének korhadó oszlopai. Ácsolják, javítják, de hiába. A kapitalista világ urai minden rendelkezésükre álló erőt felvonultatnak átkos uralmuk megmentésére. Semmi sem szent előttük ennek érdekében. A kultúra, hit, meggyőződés, emberi élet és szabadság, mindenén át gazolnak, csak hogy megtalálják, a menekülés lehetőségét. És minden harc, minden gyűlölet, egyedül a marxizmuson álló szervezett munkásság ellen folyik, mint olyan ellen, amely a meg nem alkuvó osztályharc alapján áll és amelyik folytatja kiméretlen harcát a kapitalizmus ellen mindaddig, amíg kizsákmányolók és kizsákmányoltak lesznek a társadalomban. És e harcot nem adhatja fel a munkásság még akkor sem, ha akarná, mert a harc együtt született a kapitalizmussal és csak a kapitalizmus kimúlásával szűnhetik meg. A tőkének az a veleszületett természete, hogy minél olcsóbb munkaerővel, minél több hasznot érjen és a munkásnak az kell legyen a célja, hogy munkaerőjét olyan árért bocsássa áruba, ami emberséges életmódot biztosít részére. Ez a tény önmagában harcot jelent, amit osztályharcnak nevezünk.

Németországban a német kapitalizmus anyagi támogatással hozta Hitleréket, a nemzeti szocialistákat kormányra azzal a programmal, hogy a marxizmus alapján álló osztályharcos szervezeteket megsemmisítsék, miáltal a kapitalizmus felszabadul azok alól a szociális terhek alól, amelyekre törvények kötelezik, azok a törvények, amelyeket tiszta szocialdemokrata kormányok, vagy olyan kormányok hoztak, amelyekben szocialdemokraták is résztvettek. De a német kapitalisták nemcsak azoktól a terhektől akartak szabadulni, amelyekre a munkás védtörvények őket kötelezték, hanem irtózatossá irigységgé és félelem vált urrá rajtuk annak láttán, hogy a szocialisták az állam gépezetének minden néven nevezendő irányításában befolyással rendelkeztek. Míg azelőtt a különböző hivatalokban csak a burzsoázia és az arisztokrácia gyermekei juthattak be, az utolsó évtized alatt borzadva látták, hogy a gyűlölt szocialisták behatolnak a parlamentbe, az állami, városi és rendőrhatalom hivatalokba. Miniszterek, tartományi főnökök, rendőrkapitányok, a törvény bírák nagy része szocialdemokrata. Hogyan lehet ezt elviselni azok részéről, akiknek évszázadokon keresztül ezen pozíciók betöltése csak az ő kiváltságos joguk volt. Mire, és milyen áldozatra nem képesek ennek a jognak visszaszerzéséért, csak hogy a proletáriátus ismételtén jogfosztott és üldözött páriája legyen a társadalomnak.

E célnak az elérése érdekében kellett életre hívni egy pártot, melynek a neve: Nemzeti Szocialista Párt. A név a cégér megfelelő. Sok szerencsétlen szenvedő és nyomorgó kispolgárt kisiparost és kiskereskedőt, állás nélküli intellektuelt és munkanélküli öntudatlan lumpen-proletárt és a sovíniszta ifjúságot lehetett ennek zászlója alá csábítani. És programot is adott a párt, ígéretekben nem volt hiány. (Ezt ott is értik, nem csak nálunk.) Ígérték; megszüntetik a munkanélküliséget, állásokat biztosítanak az intellektueleknek, állami tulajdonba veszik a gyárakat, felosztják a nagy áruházakat, miáltal munkához és kereseti lehetőséghez jutnak a kisiparosok és kiskereskedők stb. stb. A terv, a program jól volt kieszelve, látszólag nem kapitalista pro-

gram, de kapitalista érdekeket szolgál, mert semmit sem hajtottak végre.

Ennek a pártnak 1928-ban a parlamenti választásokon csak 81.000 szavazata volt, és 1933 márciusban már 17 millió 870 ezer. Míg a munkáspártokra (szocialisták és komunisták) leadott szavazatok száma 1928-ban 12 millió 417 ezer, és 1933-ban szintén 12 millió 23 ezer volt. Tehát nem munkás szavazatokot hódítottak el, hanem a különböző polgári pártok szavazói csaptak át a nemzeti szocialistákhoz. A nemzeti szocialisták minden baj, szenvedés és nyomor kuforrásaként a marxista szervezeteket okolják. Mintha a világgazdasági válságnak a marxista alapon álló munkásság és nem a kapitalista rendszer volna az oka. Mintha az osztályharc alapján álló szervezetek letörése után több lenne a munka és nagyobb darab kenyér jutna a nincstelenek és szenvedők asztalára. De hiszen nem is az a cél, hogy a szenvedők helyzetén segítsenek, hanem hogy az előre tört munkásságot előhaladásában megakadályozzák.

Nem is lehetett mást várni ettől a párttól, hiszen ezt a pártot a nagyipar és nagybirtok pénzelté, ahogyan azt a külföldi lapok megírták és ezek között egy svájci lap hiteles forrás alapján közölte, hogy a nemzeti szocialisták három év letörése alatt 57 millió márkát kaptak a tőkésektől. Ennek az óriási pénzadózatnak meg is volt az eredménye. A nemzeti szocialisták uralomra kerültek és azt mindenki tudja, hogy programjukból semmit sem váltottak be, ellenben a legvadabb és a legembertelenebb eszközökkel letörték az osztályharcos munkáspártokat, a szakszervezetek helyeiket elfoglalták és azok többé nem védvára a munkásságnak, hanem a kapitalisták érdekeit szolgáló intézményekké váltak.

„Kevesebb a munkanélküliek száma“, mondják Hitlerék és írják még a hazai hitlerlapok is. Ennek éppen az ellenkezője áll fenn. A német iparvállalatok termelése csökkent a nemzetközi bojkott következtében, a belső fogyasztás pedig nem több a réginél, tehát hova helyezkedtek volna el a munkanélküliek. Se-hova. Az igazság az; hogy a hivatalokból és a munkaadók mellől kiüldözött szocialdemokraták helyeit nemzeti szocialistákkal töltötték be és a több százezerre rugó üldözött szocialdemokrata elvű tömegeket nem veszik fel a munkanélküliek listájára. Ezen kívül több százezerre rug a külföldre menekültek száma is. Ezekkel csökkent, a munkanélküliek száma. A gazdasági válságot Németországban nem oldották meg, de a nagybirtok és iparvállalatok felmentődtek a munkásvédtörvények által rájuk rótt anyagi kötelezettségek alól.

De vajjon meg van mentve ezáltal a német kapitalizmus, vagy ilyen eszközök menthetik-e más országokban a kapitalisták süllyedő hajóját?

A józanul gondolkodók válasza nem lehet más mint az, hogy nem. A mai helyzet okozója nem a munkásság, vagy annak szervezkedése, hanem a mai kapitalista termelési rendszer, amely kapzsiságában határt nem ismerve, ténykedéseivel a mai anarchisztikus helyzetet kitermelte. A gyógyítás folyamatát tehát a kapitalizmus likvidálásán kell kezdeni. És vajjon

Jupa Holtz, de N. U.

KAPITALIZMUS FÜTI A FASCIZMUST

kiirtották-e Németországban a sok millió lelket számláló munkástömegek érzelmi világából a marxizmust, az igazi szocializmust? Mindenki meg von róla győződve, hogy nem! Egész bizonyos, hogy hamarosan újra talpra áll a német munkásság és akkor ujult erővel folytatja tovább a harcot a végső felszabadulásért.

Nálunk Romániában is mutatkoznak a felső tizezerek érdekeit szolgáló szélső jobboldali mozgalmak. Naponta halljuk, itt Hitler, ott Hitler, itt vasgárda, ott vasgárda. Persze egyelőre ezek sem árulják el munkásellenes céljukat, de a munkásságnak nem szabad, hogy megtévesztve álljon a készülő veszedelem előtt. Kell gondoljon a holnapra és a holnaputánra is. És ezt az intő szót elsősorban meg kell értsék azok a munkások, akik eddig a szélső baloldali kommunista vizeken eveztek, meg kell értsék, hogy végé van már a megfontolatlan munkásérdekkel való hazárdjátéknak. Ha Németországban egységes lett volna a munkásság a harcban, akkor soha sem jöhett volna egy Hitler a hatalomra. És ha már végre az egész világon és nálunk is a józan belátás kerekedik felül, azokban akik eddig más utakon jártak, ha e belátástól vezérelve együtt, vállvetve harcolnak a proletáriátus igaz ügyéért, akkor hiába fogják fűteni, táplálni a horogkeresztetesek kazánjait úgy is el fog tűnni a kapitalizmus és a végső győzelem a proletáriátusé lesz.

Bojkottálni a német árukat

A Szocialdemokrata Párt Központi Végrehajtóbizottsága és az Országos Szaktanács ismételtén foglalkozott a nemzetközi helyzettel, valamint a fasizmussal. A vezetőségek felhívják az ország munkásságát, hogy szigorúan bojkottálja a német árukat és ezzel a módszerrel is nyújtson segítséget a német fasizmus melletti megbuktatására.

Osztályharc — Osztálytunyáság

A Szocializmusba mindenki azt magyarázza bele, ami leginkább szíve ügye. Az uralkodó osztályok gyűlölik, hamis jelszavak hangoztatása mellett, tüzzel vassal törnek rá, mint a hit, család és nemzeti élet egységének, bőségségére. A kispolgár félelmet érez iránta, a tudatlanságában közömbös proletár kiter utjából, mert nem hajlandó semmiféle eszméért áldozatot hozni, amiben nem vél azonnali javulást feltalálni vigasztalan sorsát illetőleg. Csak olyasminek hódol, ami rögtöni, „száz százalékos változást ígér”. A rendszeres építőmunkához sem áldozat készsége, sem türelme nincsen. Az uralkodó osztály pedig minden rendelkezésére álló eszközt felhasznál, hogy e maradi felfogás uralkodó szellem maradjon, mert csak ez biztosítja számára a zavartalan és határtalan uralmat. Egyedül a szervezett munkásság az, amely történelmi hivatóságának és kötelelességteljesítésében törhetetlen kitartással magáénak valja az osztályharcot, mely harc mellett még akkor is kitart, ha az nem kecsegtet azonnali eredménnyel.

A gazdasági válság mai mélypontján idősebb, mint bármikor is harcolni, hogy a válságból győzelmesen kerüljön ki a proletáriátus. Mindenek előtt: a mai válság a kapitalizmus válsága, nem pedig a szakszervezeteké. A tökéletes termelés és a termelt javak elosztásának viharos ellentmondása, vagyis a racionális termelés, másrészt a munkanélküliségre ítélt tömegek fogyasztó képtelensége éhhalál fenyegeti a társadalom százmillióit, míg a termékek hatalmas tömegét tengerbe süllyesztik. A felületes szemlélő ezekben az eseményekben a szakszervezetek erőinek és hatalmi befolyásának csődjét látja, mint olyan szervezet, amely képtelen más irányt szabni az események folyamán. Holott éppen ezek a munkás szervezetek azok, amelyek gátat emelnek, mert különben még borzasztóbb és elviselhetlenebb sors várna a dolgozó ipari proletáriátusra. Vegyünk csak egy példát: hol és mikor történt, hogy szervezetlen munkások maradó és széles rétegű munkástömegekre kiható és példaadó munkaviszony javulást küzdöttek volna ki. Nem, ilyen példák nincsenek. Csupán az osztályharcos szakszervezetek bátor és dicsőséges harcai tanuskodnak ilyenek felett. A szakszervezetek a mai nehéz időkben is hivatásuk magaslatán állnak.

Nem régen a szakszervezeti mozgalom mai helyzetéről Schevennels elvtárs a szakszervezeti Internacionálé titkára, a következőképp nyilatkozott: „A munkás összefogás új tonusa, a kongresszusi határozatok és a programok végrehajtására alkalmazott új módszerek azt igazolják, hogy a legutóbbi események megacélozták a munkás osztályharcú erejét. Két új domináló szempont kezd kifejezősíteni: a munkásosztály egységének kategorikus akarása és a munkás mozgalom egész területén még a réginél is szigorúbb erkölcsi felfogás meghonosítása. A határozatok és követelések egyre radikálisabbak, kifejezetten szociálista éllel. És pedig két területen: 1. Az egységre való törekvés gyakorlati eredményeként, a taktikai ellentétek áthidalása során, minden oldalon messzemenő kölcsönös engedékenység tapasztalható. 2. A szakszervezetek taglétszáma emelkedő irányzatot mutat. Spanyolországtól elektintve, ahol a forradalom és a szakszervezetek felszabadulása folytán a taglétszám az 1931 évi 225 ezerről 1932-ben 1 millióegyszáz-ezerre ugrott. A többi államokban is erős fejlődés jelentkezik. Így például:

	1929-ben	1932-ben
Svéd országban	469,409	589,176
Dániában	155,978	269,522
Belgiumban	518,658	559,910
Hollandiában	220,545	319,994
Svájcban	176,438	206,874
Csehszlovákiában	557,191	611,277
Argentiniában	82,000	215,000

Örvendtes tény ezen kívül a még nem csatlakozott szakszervezeti központoknak az Internacionáléhoz való közeledése is. Így Délamerika Ázsia különösen Kína, Japán és India munkássága keresi a velünk való szoros kapcsolatot, ami a szakszervezeti mozgalom egyöntetűsége szempontjából kétségtelenül fejlődési folyamatnak tekinthető. A világ munkás-

sága tehát fokozódó harci kedvvel reagál a politikai és gazdasági reakció fészkelődésére.”

Az e nyilatkozatban foglalt tények is azt igazolják, hogyha minden ellenállást legázoló szolidaritással megyünk át a defenzívából az offenzívába—a védelemből a támadásba—akkor a gazdasági krízis dacára is képesek leszünk megfelelő eredményt kihozni. De ha lehorogasztott fejvel, tétlenül ödögöng a reménytelenség utvesztőjében, akkor bizonyos, hogy soha sem leszünk képesek a mai helyzet megszüntetésére. Csupán aktivitás gyorsíthatja meg a fejlődés iramát, de erre fel kell készülnünk, erőnket összpontosítanunk.

Friss tempót a szervezkedésben, forróbb lendületet a szervezeti építőmunkába, fölfokozott tanulást, újjáélesztett reménységet a jövőnkbe és meglátjuk ennek az összeforrasztott szak-

szervezeti munkának a vasgyűrűjében életre fog kelni a szerves egészhez nélkülözhetetlen harmonia és egység ifju és öreg, vezető és közkatoná között. Történelmi tanulság; hogy a tétlenség, a közömböség és a létarghia elzúleszt még akkor is, ha az nem a jólétnek, a puhaságnak, hanem az osztálytunyáságnak a kifejezője. Osztályharcú tevékenység nélkül nincsen megújulás. Naiv elképzelés, hogy a tökéletes termelési rendszer ki fog gyógyulni a termelési tehetetlenségéből, vagy pedig önmagában omlik össze külső kegyelem dőfés nélkül.

E történelmi feladat végrehajtója a szervezett munkásság. Tehát multhatatlanul erősítse meg harci szervezeteit a szakszervezeteket, hogy a döntő ütközet készületlenül ne találja, csupán így: a napi rész eredmények lépésről lépésre való kiküzdésében készülhet fel a végső építőmunkájára: a termelő eszközök meghódítására.

Egyesül a Famunkások és Építőmunkások Internacionáléja

A Szakszervezeti Internacionálé hivatalos közlönye jelenti, hogy a szakmai Internacionálé kebelén belül mindinkább előtérbe nyomul az a törekvés, hogy a rokon szakmák összevonásával központosítsák a szakmákat, miáltal erősödik és ellentáloképessebbé válik a nemzetközi szakszervezeti mozgalom. A Famunkások és Építőmunkások Internacionáléja között ebben a tekintetben már megindultak a tárgyalások, melyek teljes sikerrel biztatnak. Mindkét Internacionálé legutóbbi vezetőségi ülésén elhatározta, egy közös bizottság kiküldését, melyet felhatalmazott az egyesülés feltételeinek a megtárgyalására, illetve annak a megállapítására, minek alapján véglegesen kimondják a két Internacionálé egyesülését.

Amint látható a Nemzetközi munkásmozgalom nem csak tartalmilag, hanem formailag is új átalakulást folyamathoz érkezett. A kapitalizmus erőteljes támadása új harci formát és az erők átcsoportosítását diktálja: olyan alapokra, amelyek a győzelem nagyobb kilátásával veheti fel a küzdelmet a proletáriátus saját felszabadítása érdekében. És ha a nemzetközi fórumainkon ezeket a jeleket látjuk, akkor ezek minket Romániai munkásságot is gondolkodoba kell ejtsenek, hogy nem-e kellene nekünk idehaza sajátos viszonyainkhoz alkalmazkodva, tenni valamit ebben az irányban. Hol van előírva, és szentírás-e az, hogy az évtizedes szakszervezeti formától eltérni nem szabad akkor, ha azok a for-

mák az idők követelményeinek már nem felelnek meg. Nem! Ez nem alapvető álláspont, ettől el lehet térni és el kell térni. Különösen a mi romániai aránylagosan is gyenge munkásmozgalmunk: parancsolóan diktálja ezt.

Ha még külföldi munkás fórumokon nem is észlelnék ilyen változásokat, milyen okok és kik akadályozhatnak bennünket abban, hogy szakszervezeteinket olyan alapokra helyezzük, ami országunk sajátos viszonyainak úgy gazdasági mint politikai szempontból leginkább megfelel. Nem. Ebben senki sem akadályoz. Országunk gazdasági strukturájánál fogva hosszú időn keresztül nem számíthatunk olyan ipari munkástömegekre, amelyek hatalmas, nagy taglétszámmal rendelkező szakmai Szövetségeket alkothatnak. Pár száz taglétszámmal rendelkező Szövetségek pedig külön-külön erőtlenekek, életképtelenekek és akcióképtelenekek. Ennek bizonyítására nem kell mást tenni, csak szét kell tekinteni a ma létező 13 szakmai Szövetség között és azok elég meggyőző érvet szolgáltatnak arra, hogy a helyzet tarthatatlan. És ha nem is lehet egyelőre az összes ket egy szakmai Szövetségbe tömöríteni, a legalább felére össze lehet húzni, ami felbecsülhetetlen előnyt jelentene úgy anyagi mint erkölcsi szempontból. E problémának a tárgyalására alkalom adtán részleteiben is kifogunk térni, azt azonban már most leszögezhajjuk, hogy ezt az utat a Romániai szakszervezeti mozgalom sokáig nem kerülheti el.

Az Ifju Munkások kongresszusa

Szeptember hó 24 és 25-én tartották első kongresszusukat a Romániai Szociáldemokrata Ifjumunkások. Ez a kongresszus nem csak az ifjumunkások kongresszusa volt, nemcsak az ifjumunkások belügye, hanem egyuttal romániai szervezett felnőtt munkások ügye is kell legyen. Hiszen gyermekeinkről, jövőnkéről és az eljövendő szociálista társadalomról van szó, amely társadalmi rendszer olyan lesz, mint amilyen utódjai lesznek a ma közdő és harcoló szociálista nemzedéknek. Eppen ezért nem lehet közömbös az ifjumunkások szervezkedésének kérdése a felnőtt munkások szemében. Sőt a legnagyobb figyelemmel, szeretettel és féltő gondnal kell viseltetni irántuk. Különösen ma, amikor a proletáriátus annyira ellenséggel áll szemben, kell, hogy új, bátor és lelkes harcosok nevelődjenek, akik az idő vasfoga által felmorzsoltt szociálista harcosok helyét átvegyék. Ma, amikor a nemzetközi reakció különböző színezetű álarcok mögé rejtőzve éppen a fiatal lelkekre veti magát, hogy ügyének és téveszméinek szolgálatába állítsa és minden igaz ügynek ellenséggé tegye az ifjúságot. A felnőtt munkások kötelessége tehát, hogy oktassák, neveljék az ifjúságot és ne engedjék, hogy vak eszközeivé váljanak a reakciónak és ez által gyűlölt ellenfelei a szociálistusért küzdők seregének.

A kongresszuson 15 helyiség 26 mandátummal

volt képviselve. Ez a szám nem lebecsülendő de nem is elegendő. Mi szociálisták soha sem lehetünk megelégedve az elért eredményekkel, mert célunk nem a pillanatnyi sikerek, hanem a nagy és mindnyájunk által óhajtott végcél a szociálista társadalom. És hogy ezt elérjük, csatasorban kell állítsunk mindenkit, aki a proletár világhoz tartozik. Erre nem csak eszménk iránti hűség kötelez, hanem a legutóbbi Vasas Kongresszus is határozatilag kötelezte szövetségünkhöz tartozó szervezeteket, hogy az ifjumunkás mozgalmat minden rendelkezésére álló eszközzel, úgy anyagiakban, mint erkölcsiekben támogassák.

A kongresszus értékes határozatokat hozott megalkotta a Szövetség alapszabályait és az eddigi „Romániai Ifjumunkások Szövetsége” címét megváltoztatta „Romániai Szociálisták Ifjumunkások Szövetsége” címére. Akelo programot fogadott el, a szervezkedés erőteljes megindítására. Kimondotta csatlakozását az ifjumunkások Internacionáléjához.

Örömmel állapítjuk meg, hogy a kongresszust mindvégig a legnagyobb rend, fegyelmesség és hozzáértés kísérte. A küldöttek felszólalásai mind, amellettt tanuskodnak, hogy a romániai ifjumunkásmozgalmában van fejlődés, képes mag, van tette készsége és lelkes szociálista munkaképe, amit istápolni kell arra hivatottaknak.

Olvassátok a „Munkás Ujságot”

Bérmozgalmak -- kollektív szerződések

Megegyezés jött létre az állami fémházak munkásai és az igazgatóság között

Az állami fémházak kollektív szerződésével kapcsolatosan érdekelve vannak, a Szövetségünkhez tartozó vajdahunyadi vasgyár munkásai is. A kollektív szerződés december hó 31-én jár le. Az új szerződés feletti tárgyalások október hó 6-án kezdődtek Kolozsváron, mely alkalommal megegyezés jött létre. Megemlítést érdemel, hogy 14 év óta az első eset, amikor a felek közvetlenül egyeztek meg. Eddig minden egyes esetben döntőbírói ítélettel kellett megállapítani a felek közötti egyeztetést. Eddig minden egyes esetben döntőbírói ítélettel kellett megállapítani a felek közötti egyeztetést. Eddig minden egyes esetben döntőbírói ítélettel kellett megállapítani a felek közötti egyeztetést.

Közös megállapodás szerint általában a régi szerződés pontjai maradtak érvényben, csupán egyes helyeken történtek némi módosítások, amelyek a következők:

7. cikk. Az eddigi rendszer alapján folyósított karbid mennyiségén felül, bármelyik munkás önköltségi áron kaphat karbit az üzem részéről, de az ezzel való üzletkedés tilos.

9. cikk 2. bekezdés. Jelen kollektív szerződés határideje alatt a gyalári és hunyadi munkásság részére a villanyáram kilóvatonként 1 lejben állapítatik meg.

12. cikk 2. bekezdés. A segédhúzó munkások kivételével, akik 3 évi szolgálatot teljesítettek, a munkásság részére 1 évi kiválasztás után léptetnek elő.

17. cikk módosítva. A munkásnak a szolgálatból való távollmaradását előidéző erőszakhatalom miatti okok ugymin: betegség, hadgyakorlat, baleset, joga van az első 7 napra járó fizetésre, tekintet nélkül a Társadalmi biztosító vagy a nyugdíj és segélyalap által fizetendő segélyekre.

18. cikk 2. bekezdés. A társadalmi biztosító intézmények.

18. cikk 3. bekezdés. Azon tényből kifolyólag, hogy valakit orvosi vizsga alá vetettek, nem lehet bér-csökkenést eszközölni, csak a jelen szerződés 19-ik cikkének rendelkezései szerint.

19. cikk 2. bekezdés. A kiküldött munkások, ha a saját kérésükre vagy az üzem rendelkezése alapján a régi munkakörhöz hasonló munkakörben nyerne beosztást, a kiküldetés előtti munkabért fogják kapni.

25. cikk 1. bekezdés. Azon kívül, ha a távolság nagyobb, mint 5 kilométer.

29. cikk 11. bekezdés. „Végül”.

29. cikk, 13. bekezdés. Lopás miatti okokból szabadságot vagy felfüggesztést munkások, akiknek ártatlanságuk utólag bebizonyítást nyert.

37. cikk, 1. bekezdés. A bányavasútvonal építése és karbantartása.

44. cikk, 1. bekezdés. „Betöltött”. A 17. évet betöltött, mint napszámosságok a III. osztályba nyerne rangsorbeosztást és a 39. cikkben foglalt munkabért kapják.

46. cikk módosul. A felszínen szolgáltatt teljesítő örök 12 órára nappal 44 lejt (negyvennégy) és éjjeli szolgálatért 48 lejt (negyvennyolc) kapnak, ugy hétköznapokon mint vasár- és ünnepnapokon.

47. cikk módosul. Munkaképességük csökkenése folytán, munkásokból lett örök 12 órára nappal 58 lejt (ötvennyolc) és éjjeli szolgálatért 63 lejt (hatvannyolc) kapnak, ugy hétköznapokon, mint vasár- és ünnepnapokon.

Az üzem téli időben tüzfűt bocsájt az összes örök rendelkezésére azon célból, hogy a szolgálati helyiségeket melegíthessék, de csak ott, ahol ezek a helyek nem tűzveszélyesek.

50. cikk, 2. bekezdés. „A vállalat igazgatóságának”, kikérve a munkásdelegátusok véleményét.

51. cikk, 4. bekezdés. Jelen kollektív szerződés érvénybe lépésétől számított.

51. cikk 5. bekezdés. „Kitermelés”.

52. cikk, 1. bekezdés. Egy-egy métermázsa

55. cikk, 1. bekezdés. Hasonlóképpen 40 gr. szalonát kapnak a Piltz és a láng kemencéknél dolgozó vasmunkások.

61. cikk, 1. bekezdés. „A szerződés”.

67. cikk. A munkabérek és minden számjegyen kifejezett lejjek a mai hivatalos értékben megállapított stabilizáció szerint értendők.

68. cikk. Jelen kollektív szerződés mindkét félre kötelezőleg érvénybe lép 1934 január 1-én és érvényben marad 1935 március 15-ig.

A Zernesti cellulóz gyári munkások kollektív szerződése

A gyár igazgatósága és ennek munkásai között megegyezés folytán kollektív szerződés jött létre. A kollektív szerződés határideje, a törvény rendelkezései értelmében, a megegyezéstől számított 6 hónapig érvényes. A békeltető tárgyalások szeptember 6-án indultak és október 4-én a felek között végérvényes megállapodás jött létre. A tárgyalások menetét Dr. Popea, brassói munkaügyi vezérfelügyelő irányította; míg a munkásság megbízásából részt vettek: Dan Andrei, Secelean Traian, Bucur Minea, Ion Coliment, Dumitru Velcea, Kodó István, Gheorghe Sulică, Andrei Nişcor, Ioan A. Ilie; a brassói munkakamara rézéről Ion Ciuran és Constantin Rusu. A Vasmunkás Szövetség képviselőjében Ion Creţu elvtárs.

A tárgyalások 5 jegyzőkönyvben foglaltak, amelyek értelmében a felek között létrejött pontok a következők:

a) A munkaidőre vonatkozó törvény rendelkezéseit a munkaadó betartja.

b) Betegség esetén minden munkás jogosult az első 7 napra járó fizetésre.

c) A munkaadó folyósítja a törvény rendelkezései szerint, minden munkásnak a fizetett szabadságát.

d) A szakmunkások és segítőik által végzett túlórákra 35 % pótdíj jár.

e) A hónap 1-15-ig végzett munkaidőre, minden hó 23-án előleg folyósítandó, míg a következő hó 8-án mindkét elmúlt félhónapra járó esedékes bérkülönbözöt kifizetendő és az e hónapra járó teljes elszámolás eszközölendő.

f) Május elsejét megünnepelik a munkások. E napra járandó fizetésre vonatkozóan az igazgatóság esetéről esetre dönt minden Május elsején.

g) A zuzdálnál akkordba végzett munkáért egy köbméter léccért 8 lejt, a gömbölyű fáért 10 lejt fizetnek. A falehamoló osztály munkálatainál levő munkások akkordban dolgoznak és az eddigi akkord árak 15 %-al felemeltetnek.

Közel 5 évi szünet után, újból életre kap a zernesti cellulóz gyári munkásság, felállítja osztályharcos szervezetét és megindítja újból a küzdelmet a jobb munkafeltételek és munkabérek visszaszerzése iránt. A szakszervezeti mozgalom folyamán, e munkásságnak a múltban voltak győzelmei, de voltak vereségei is. A győzelmeket mindig hamarabb elfelejtették mint a vereségeket. A munkások többsége rendszeresen csak a küzdelmek kitérése előtt mutattak szolidáris és szervezkedési hajlandóságot. Azt hitték a múltban, hogy elég ha alkalmasszerűen szervezkednek, jogaik és követeléseik leküzdéséért. De ez a tévhit súlyosan megboszulta magát akkor, amikor a munkaadó is kísérletet tett az ellenállásra. Bebizonyosodott, hogy csak alapos, a munkásság öntudatát mélyen átfogó szervezkedéssel lehet a küzdelmet megvívni.

A győzelmek, a vereségek, és szerencsétlenségek, amelyekben a munkásságnak a múltban része volt, kikristályosították nézetét, hogy a szakszervezetben „állandóak kell legyenek”. A cellulóz gyári munkások újból a helyes utra tértek és őket most követik a zernesti papír gyári munkások is.

Közel 5 évi szünet után, újból életre kap a zernesti cellulóz gyári munkásság, felállítja osztályharcos szervezetét és megindítja újból a küzdelmet a jobb munkafeltételek és munkabérek visszaszerzése iránt. A szakszervezeti mozgalom folyamán, e munkásságnak a múltban voltak győzelmei, de voltak vereségei is. A győzelmeket mindig hamarabb elfelejtették mint a vereségeket. A munkások többsége rendszeresen csak a küzdelmek kitérése előtt mutattak szolidáris és szervezkedési hajlandóságot. Azt hitték a múltban, hogy elég ha alkalmasszerűen szervezkednek, jogaik és követeléseik leküzdéséért. De ez a tévhit súlyosan megboszulta magát akkor, amikor a munkaadó is kísérletet tett az ellenállásra. Bebizonyosodott, hogy csak alapos, a munkásság öntudatát mélyen átfogó szervezkedéssel lehet a küzdelmet megvívni.

A győzelmek, a vereségek, és szerencsétlenségek, amelyekben a munkásságnak a múltban része volt, kikristályosították nézetét, hogy a szakszervezetben „állandóak kell legyenek”. A cellulóz gyári munkások újból a helyes utra tértek és őket most követik a zernesti papír gyári munkások is.

A győzelmek, a vereségek, és szerencsétlenségek, amelyekben a munkásságnak a múltban része volt, kikristályosították nézetét, hogy a szakszervezetben „állandóak kell legyenek”. A cellulóz gyári munkások újból a helyes utra tértek és őket most követik a zernesti papír gyári munkások is.

Kollektív szerződéskötés a giurgiu-i „Danubiana” cukorgyárban

A giurgiu-i „Danubiana” cukorgyár mint egy 100 vasmunkása, kollektív szerződést kötött az igazgatósággal. A szerződéskötés előtt természetesen megkezdtek szervezeti kiépítését, beléptek a helyi vasmunkások szervezetébe és e szervezeti erőre támaszkodva indították meg a kollektív szerződéskötés iránti mozgalmat.

Október hó 14-én harmadizben folytak a tárgyalások, ez esetben Stavri Cunesco, a munkaügyi minisztérium vezérigazgatójának elnökle mellett. A vasmunkás szövetséget Rusu S., a giurgiu-i helyicsoportot Gheorghe Ion elnök képviselték, továbbá Petre Crăciun, Gheorghe Raiciu, Haralamb Constantinescu és Toni Constantin vasmunkások nyertek meghatalmazást a munkásság képviselőit.

A felek között az alábbi pontokban foglalt megegyezés jött létre:

1) **Munkaidő.** A munkaidő napi 8, illetve heti 48 óra, kivéve a törvényes ünnepnapokat, amelyek a vasárnapi munkaszüneti törvénybe bent foglaltaknak.

2) **Fizetések.** A napi 80 lej-ig terjedő munkabérek

20%-al, a 80 lejen felüliek 10%-al felemeltetnek.

A túlórák az alábbi rendszer alapján fizetendők: A 8 órát meghaladó első két túlórárt 30%-os, a további túlórák 50%-os pótdíjjal fizetendők. A vasár- és ünnepnapokon végzett túlórákra ugyancsak 50%-os pótdíj jár.

3) **Fizetett szabadság.** A munkások a munkaszerződés törvényének 49-ik cikkében foglalt fizetett szabadságra jogosultak. E szabadságok az üzem menetének összhangba hozásával sorozatban folyósítandók. Ezen célból a törvény végrehajtási utasításának megfelelően táblázata készítenendő.

4) **Büntetések.** A büntetések alkalmazása és a büntetés pénzek felhasználása csak a munkaszerződésekről szóló törvény 56. és 57. cikk rendelkezései alapján történhetik. Egy gyári szabályzat megalkotásig paritásos alapon álló (2 munkaadó és 2 munkás megbízott) bizottság létesül, amely határoz az esetleges befolyt összegek hovatartozását felől a munkaszerződésekről szóló törvény 56. cikkének 3. bekezdése figyelembevételével.

5) A vállalat munkásai a múltban gyakorolt uzus szerint természetbeni járandóság címen cukrot kapnak.

A 6. és 7. pont a munkás egészségügyének védelmét és fegyelmélettségi kötelezettségeit tartalmazza. E kollektív szerződés határideje 6 hónap.

* * *

Kétségtelen, hogy a megkötött kollektív szerződés a vasas szaktársaink részére fejlődési folyamatot jelent. Sikerük a szervezkedés óta tanúsított szolidaritásban rejlik. Meg volt a bátorságuk a munkaadó előtt, annak kijelentésére, hogy öntudatos munkások és ezentul sérelmeik orvoslását, az osztályharc szellemében kívánják megvívni.

A „Danubiana” cukorgyár, szezon üzem. A munkamenet csak 3 hónapig tart. (október, november és december). Ezen idő alatt a gyár foglalkoztat mindegy 2000 munkást és munkásnőt a legsilányabb munkafeltételek mellett. A vasmunkásokon kívül eső munkás kategóriák szervezetlenek s ennek következtében képtelenek fellépni a munkaadóval szemben.

A kollektív szerződés bejegyztetett a bukaresti munkakamaránál 1933. október 21-én 1 szám alatt, ez tehát az első bejegyzet kollektív szerződés.

Az azugai üveges munkások kollektív szerződése

Az azugai üvegyár munkásai október 27-én kollektív szerződést kötöttek az igazgatósággal. A kollektív szerződésre irányuló tárgyalásokat a ploesti munkaügyi inspektor vezette. Szövetségünk képviselőjében a tárgyalásokon Rusu szaktárs vett részt.

A felek megegyezésre jutottak az alábbiakban:

a) A hátralékos munkabérek kifizetésére ez év december 31-ig a munkaadó kötelezettséget vállal. A munkabérek ezentul minden félhavasoként rendszeren ki lesznek fizetve. Elszámolatlanul legfeljebb 14 munkanap maradhat bent.

b) A jelenleg érvényben levő akord tarifa a szerződés határideje alatt csak a munkás delegátusok hozzájárulásával módosítható.

c) Az igazgatóság folyósítja a munkások fizetéses szabadságát a törvény rendelkezései szerint.

d) A segédüvegfüvök a mester fizetésének 25 %-át kapják.

e) Az üzem hibájából elvesztett munkaidő fizetendő.

f) A három hónapra járó, tüzfű megterítés címén eszközölendő munkabérekártalanítást a kollektív szerződésen kívül, nyer rendezést.

g) A kollektív szerződés október 27-étől kezdődőleg 6 hónapra kötteték.

Brăila

A Brailai Goldenberg Testvérek gyárának igazgatóságával, hosszabb tárgyalások után megegyezésre lehetett jutni a munkafeltételek szabályozása, a vasárnapi munkaszünet, a fizetéses szabadság, betegség esetén az első 7 napra járó fizetés ügyeire vonatkozóan. A munkanapokon eszközölt túlórák 25 %-os, a vasár- és ünnepnapokon eszközölt túlórák 50 %-os pótdíjjal fizetendők. Ezen kívül rendezést nyert több kisebb kedvezmény valamint a fizetési rendszer is.

A tárgyalásokon Szövetségünket Muntean szaktárs képviselte és részt vettek továbbá az ottani helyicsoport képviselői.

A Bukaresti Városi üzem

vasmunkásainak helyzete

E hatszázezer lakósu városban, a vasipari üzemekben dolgozó munkásság élelfolyása sorozatos szenvedések közepette hőmpölyög észrevétlenül.

Vajjon kinek állna érdekében — a munkásság osztályharc alapján álló szervezetein kívül — foglalkozni az elnyomottak sorsával?

A tőkés osztály, vagy a különböző színezetű, de ugyanaz alapon álló polgári pártok? Ha bármily kevés erkölcs is létezne e polgári pártok lelkiismeretében, akkor most is meg kellene lássák nyitott sebeit és hallják fájdalmait azoknak, akikhez annyi melegséggel és szívvvel közelednek akkor, amikor a „szavazatukat“ akarják elnyerni. A tőkés osztály már számtalanszor csalta meg a munkást becsületében, őszinteségben. A munkásság sorában hány különböző variációja, de mint fizetett, agentprovokátorok furakodnak be, hogy belülről bontsák meg a dolgozók egyetértését. Egyelőre szálljunk ki a városi üzemek munkásaihoz és legyük bíráló tárgyává az ott meghonosított rendszert. Míg 1930—31 ben még dolgozott 200 munkás, ma már mindössze 90-en vannak.

Munkafeltételeik leromlottak, munkabéreik teljesen nivón alulra süllyedtek.

Azok a viszonyok, amelyek közepette élnek, méltán felháborodását vállalja ki minden jóérzésű embernek. Még ezelőtt 2—3 évvel ürhető állapotok mellett dolgoztak, de ma már helyzettük kedvezőtlen fordulat irányt vett. Munkafeltételeik és béreik döntő bíróság úján meghatározott kollektív szerződésben voltak leszögezve. Betegség esetén a veszített napokra teljes fizetés jár. Az ünnepnapokat fizették, míg a munkabérek 50—60 százalékkal magasabb nivón álltak.

A kollektív szerződést hatályon kívül helyezték és a munkaidőt átlag 16-17 npra szállították le havonta. Sürgős munkák elvégzése esetén napi 10 órát dolgoztatnak, minden túlóra pótdíj nélkül. A munkabérek leszállítását bármely kritérium figyelembevételén kívül eszközölték. A legjobb munkás havi keresete 2700 lej, de a minimális kereset mind-

össze 1600 lej. A munkások béreinek közép-aránya havonként 2000 lej. A munkabérek kifizetésénél rendszerint 200—300 lejt kapnak kézhez a munkások, mivel fizetésük legnagyobb hányada a kantin és faarak címén levonásba jön. Munkahiány esetei sűrűn fordulnak elő, amikor a munkást haza küldik és a fizetését megvonják. De honnan származik ez a sok rossz? Hogyan jutottak a munkások ilyen súlyos viszonyok közé és milyen okok játszottak abban, hogy elvesztették a kollektív szerződésben foglalt összes jogukat?

Ezekre a kérdésekre kívánunk világosságot deríteni, hogy az elkövetett hibákból leszűr-hessük azokat a tanulságokat és következtetéseket, amelyek a jövő küzdelmeiben figyelembe kell jöjjenek.

Elsősorban és kezdettől fogva a város-műhelyek munkásai egy ki nem próbált úton kezdtek járni a „független“ szervezeteibe való belépéssel, amelynek semmiféle kapcsolata nem volt a város többi szervezeteivel. Ki nem tudta azt, hogy a „független“ címer mögött a kommunisták befolyása rejtőzött azzal a céllal, hogy a munkásság forradalmasítását a nyomor kimélyítésével idézzék elő. A cél első része beteljesült, csak hogy mégsem forradalmasodott a munkásság. Aztán az agentprovokátorok hada egy pillanatra sem szüntette be a munkásság sorainak megbontására irányuló tevékenységét. El kellett érkezni természet-szerűleg oda, ahová jutott a munkásság. A munkáselbocsátásokhoz, az összes vívmányok elhunytához, a satu mellett dolgozók meghunyászkodásához. Egy ilyen romboló munkának elvégzése után, azt lehetne hinni, hogy a mindenfajta agentprovokátorok működése befejezést nyert. De nem így van. Itt, ott még léteznek és abban a reményben, hogy nyugodtan halászhatnak továbbra is igyekeznek vizet zavarni.

Azonban valami mégis változott. A munkásság felismerni igyekszik helyzetét és tudja hogy csak komoly szervezkedéssel, kitartó szolidaritással változthat sorsán.

A tordai üvegyári munkások kollektív szerződése

A tordai üvegyár munkásai egy évre terjedő kollektív szerződést kötöttek a gyár igazgatóságával.

A szerződés főbb pontjai a következők:

1. A kollektív szerződés életbe lép 1933 szeptember elsején és érvénybe marad 1934 szeptember 1-ig.

2. A munkaidő napi 8, illetve heti 48 óra, kivéve azon esetet, amikor ezen idő törvényes ünnepnapokra esik. A termelés redukálása arányában a munkaidő is leszállítható.

3. Más munkakörben beállított specializált munkások egy hétiig rezsibe fizetendők.

4. A hibás és deformált üvegek 10 százaléku mennyiségig nem vonhatók le a munkás fizetéséből, ha azonban ez a mennyiség meghaladja a 10 százalékot, úgy levonandó a 10 százalékon felüli mennyiség.

A hibás formák miatt termelt rossz üvegek, amelyek nem az üvegfúvó hibájából erednek, nem vonhatók le és rendszeren fizetendők.

5. A munkaadó díjmentesen rendelkezésére bocsátja a munkásoknak az összes szükséges szerszámokat.

6. A munkaadó köteles tiszta üveget bocsátani a munkások rendelkezésére, hogy azok kár nélkül dolgozhassanak.

Amennyiben nem tiszta az üveg és ebből kifolyólag a munkások kárt szenvednének, a munkaadó az össztermelés 10 százalékat meghaladó termelést, amely ezen hibás anyagból származik, a rendes tarifa alapján fizeti.

7. A próbaidőre ünnepnapokra és fizetéses szabadságra vonatkozó törvényes rendelkezéseket a munkaadó betartja.

8. A munkabérek a felek által megállapított tarifa alapján fizetendők.

9. Azon esetekben, amikor nagyobb szabású javító munkákat eszközölnek, mely alkalmakkor a munkást hazaküldik, mindazon időre, amit nem dolgoznak a munkások, fizetésüknek 50 százalékat kapják a munka beosztása előtti fizetést véve alapul. Ha azonban oly munkákra alkalmazzák a munkást a gyárban, ami nem a szakmája körében vág, ez esetben fizetésének 80 százalékat kapja.

10. Az üvegfúvó és csiszoló munkások természetben tevő lakást (megfelelő) világítást és fűtést kapnak.

11. Tulórák csak a munkaidőről szóló törvényrendekezéseinek alapján eszközölhetők. Az első két túlóra 50 százalékos, a további 100 százalékos pótdíjjal fizetendő. A vasár- és ünnepnapokon végzett túlórákra 100 százalékos pótdíj jár.

12. A vasár- és ünnepnapokon végzett rendes munka után az első 8 óra a munkások 50 százalékos pótdíjra jogosultak.

13. Betegség és halálozás esetén az igazgatóság betartja a törvény rendelkezéseit.

14. Büntetések a törvény rendelkezéseinek figyelembevételével szabhatók és e büntetésekből befolyt összegek a munkás-szerződés törvényének előírása szerint kezelendők.

A kollektív szerződés 26 pontból áll, amelyekből közöltük a legfontosabbakat.

Éheznek a munkanélküliek — pusztítják a kávé

Londonból jelentik: Braziliában a nemzeti kávé-tanács jelentése szerint 1933 szeptember 15-ig összesen 22,248.489 zsák kávé pusztítottak el a kávé-árak javítása céljából. E mennyiségből 12,840.812 zsák São Paulo, 6,758.740 Santos és 1,525.741 zsák Rio de Janeiro és Nichteroi államokra esett.

Megjelenik a vas és fémmunkások 1934. évi Zsebnaptára

Rendkívüli gazdag tartalommal december 1-én megjelentik a Vasasok Zsebnaptára. Az általános munkásmozgalmi és technikai részlein kívül a naptár tartalmazni fogja az új munkás-, beteg- és balesetbiztosítási törvényt és annak végrehajtási utasítását, valamint a munkakamarák mellett működő munkabíró-ságról szóló törvényt is. A naptár hasznos szolgálatot fog tenni és nélkülözhetetlen tárgyát fogja képezni minden egyes munkástársunknak.

A szükséges mennyiséget azonnal jelentsék a csoportvezetőseknek.

A kiadóhivatal

Vasmunkás gyűlés Marosvásárhelyen

A marosvásárhelyi vasmunkás szervezet vezetősége és bizalmi testülete együttes ülést tartott. A gyűlésen megjelentek a volt egységes vasmunkás szervezet képviselői is. A szövetségünk részéről Gárbovean szaktárs vett részt a gyűlésen. Gárbovean szaktárs tartalmas beszédben ismertette a munkásság siralmas gazdasági helyzetét, aminek okát nagy részt a munkásság szervezetlenségében kell keresni. Rámutatott az „egységesek“ egységellenes ténykedésére, ami a marosvásárhelyi munkásság akcióképtelenségére vezet. Ezek a hibák ha bár kissé későn, de jöveteleket azzal, hogy üzenetlenül és minden hátsó gondolat nélkül és tekintett nélkül a mult időkben történetekre közös erővel és kölcsönös bizalommal kiépítik a marosvásárhelyi vasas szervezetet. Nincs szükség — mondja — semmi féle békéltető és egyezkedő tárgyalásokra, szervezeteink ajtai nyitva állnak mindazok részére, akik becsületos szándékkal akarnak belépni és ezen szándékukat nemcsak szavakban, hanem tényekkel is bizonyítják.

Kacsó F. szaktárs a volt egységesek részéről szóval fel és kijelenti, hogy magukéva teszik a Gárbovean szaktárs által tett kijelentéseket. Nekik sincs más céljuk, mint életerős vasmunkás szervezetet teremteni és harcolni a kizsákmányolás ellen. És rövidesen bebizonyítást fog nyerni, hogy kiérdemlik a bizalmat, amit előlegeznek részükre.

Manteliu és Cătana szaktársak felszólalásukban a vezetőség nevében kijelentik, hogy jó szándéktól vezéreltetve viseltetnek a volt egységes szaktársakkal szemben és ugyanazt a viszonzást várják el az ő részükről is. Gárboveanu szaktárs végül a jelenlevők útján a Vasas Szövetség üdvözlését küldi az üzemekben dolgozó vasmunkásoknak és együttes, lelkes munkára hívja fel, hogy a marosvásárhelyi vasasok ismételtelen pionérai legyenek a Vas- és Fémmunkás Szövetségnek.

A bérek hatása a gazdasági élet alakulására

Ma már a közgazdasági élet tényezői is tudatára jöttek, hogy a gazdasági tevékenység újjáalakításának lehetősége mindaddig kétséges marad, amíg a munkások keresete a mai, rendkívüli alacsony átlagról nem emelkedik megfelelően. Már kezdik fölismerni, hogy a gazdasági krízisnek nem a „magas bérek“ az okozói, hanem sokkal inkább a „nyereség-infláció“, amelynek alapja az alacsony bér. Ezért azok, akik komolyan törekednek a gazdasági tevékenység újjáépítésére, nem úgy, mint eddig a bércsökkenés, hanem ellenkezőleg, a béremelés előmozdításában látják ennek a megvalósítását.

Ezt állapítja meg a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal szociálpolitikai évkönyve. És érdekes, hogy már a bíróságok is erre az álláspontra jutnak. Igaz, hogy ez Ausztráliában történt, ahol a gáztársulat a munkások bérét akarta csökkenteni. Az ügy a bíróság elé került. A bíróság azonban vaglyagos döntést hozott, amely a következőképpen szól: ha a társulat bizonyítani tudja, hogy a bércsökkenés révén elért megtakarítás a fogyasztók javára szolgál, hozzájárul a csökkentéshez, ha azonban ezt nem tudja igazolni, úgy a bércsökkenést elutasítja.